

Kwartaalmonitor Detailhandel

Eerste kwartaal 2017

Omzet detailhandel groeit met bijna 5 procent

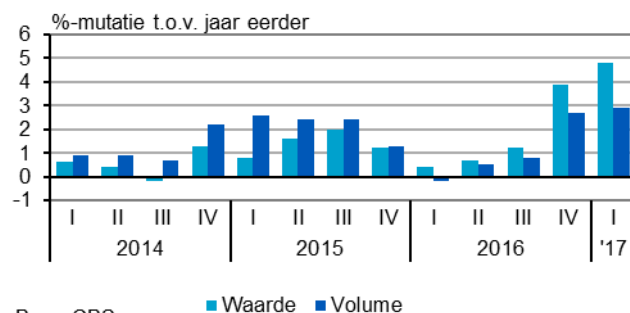
- Totale detailhandel: omzet blijft toenemen
- Foodsector: stabiele omzetgroei door supermarkten
- Non-foodsector: al twee kwartalen relatief hoge groei
- Internetverkopen: online omzet neemt weer toe
- Bestedingen huishoudens en consumentenvertrouwen: meer bestedingen, vertrouwen consument groeit

In het eerste kwartaal van 2017 was de omzet van de detailhandel 4,8 procent hoger dan in dezelfde periode een jaar eerder. Een kwartaal eerder was dat 3,9 procent. De verkopen namen met 2,9 procent toe. Vooral de winkels in non-foodartikelen en de internetwinkels zetten meer om en ook in de foodsector groeide de omzet.

De consumptie van huishoudens nam in het eerste kwartaal toe met ruim 1 procent. Inmiddels is dit het twaalfde kwartaal op rij waarin de consument meer besteedt. Het consumentenvertrouwen ligt ruim boven het gemiddelde van de afgelopen twintig jaar. Het ondernemersvertrouwen liep terug, maar de verwachtingen voor het tweede kwartaal van 2017 blijven positief. Het aantal openstaande vacatures was het hoogst sinds het moment van waarnemen (1997). Het aantal faillissementen nam licht af.

Omzetontwikkeling detailhandel

Bron: CBS

StatLine: [Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

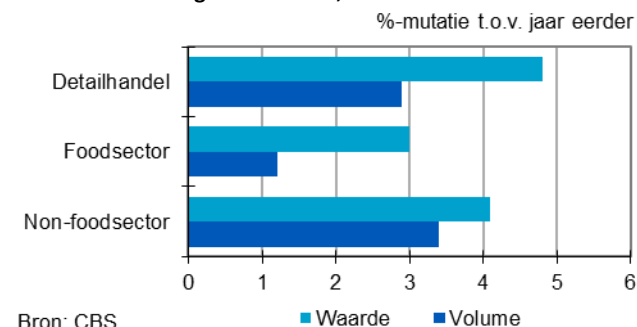
Totale detailhandel

Opnieuw toename omzet detailhandel

De detailhandel zette 4,8 procent meer om. Dat was de grootste omzetgroei in ruim 10 jaar en bijna 1 procent hoger dan een kwartaal eerder. De verkopen waren in het eerste kwartaal 2,9 procent hoger.

In de sectoren food en non-food was de omzet hoger dan in het eerste kwartaal van vorig jaar. In de laatstgenoemde sector sprongen met name de doe-het-zelfbranche en de kledingwinkels eruit. In de foodsector zorgden zowel de supermarkten als de speciaalzaken voor een hogere omzet. Naast de food- en non-foodsector maken tankstations en niet-in-winkel (waaronder webwinkels) deel uit van de detailhandel.

Omzetontwikkeling detailhandel, eerste kwartaal 2017

Bron: CBS

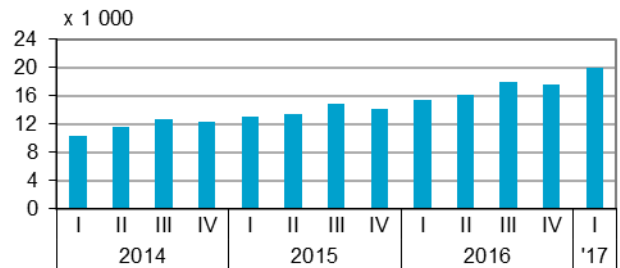
StatLine: [Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

Aantal openstaande detailhandelsvacatures blijft toenemen

In de detailhandel waren aan het eind van het eerste kwartaal 20 duizend vacatures onvervuld. Dit is het hoogste aantal sinds het moment van waarnemen in het eerste kwartaal van 1997.

Het aantal ontstane vacatures ligt al een paar kwartalen op rij rond de 38 duizend. Het aantal vervulde vacatures is ten opzichte van het laatste kwartaal van 2016 met 5 duizend afgenomen naar 35 duizend. Daarmee werden er in het eerste kwartaal van 2017 ongeveer evenveel vacatures vervuld als in dezelfde periode een jaar eerder.

Aantal openstaande vacatures

Bron: CBS

[StatLine: Vacatures](#)

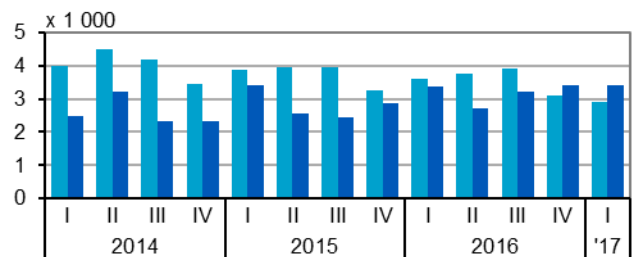
Minder oprichtingen, maar ook minder opheffingen

In het eerste kwartaal van 2017 zijn er 3 365 nieuwe bedrijven opgericht in de detailhandel. Dat is ongeveer 6 procent minder dan in dezelfde periode een jaar eerder.

Daarnaast werden in deze branche 2 855 bestaande bedrijven opgeheven tijdens het afgelopen kwartaal. Daarmee is het aantal opheffingen met 16 procent afgenomen.

Ongeveer 90 procent van alle startende bedrijven in de detailhandel telt slechts 1 werkzame persoon. Bij de opheffingen ligt dit percentage lager: iets meer dan 85 procent van alle stoppers was een bedrijf met maar 1 werkzame persoon. In totaal telt de detailhandel aan het eind van het eerste kwartaal ruim 115 duizend bedrijven. Dit is een toename van 1,6 procent ten opzichte van een jaar geleden.

Oprichtingen en opheffingen bedrijven detailhandel

Bron: CBS

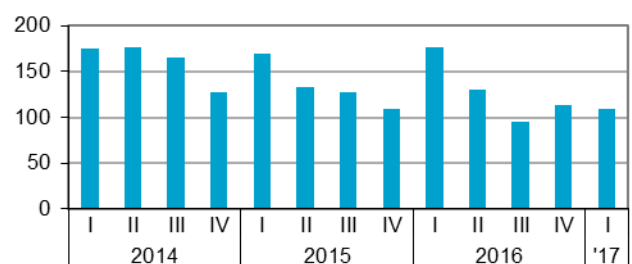
[StatLine: Oprichtingen bedrijven; opheffingen bedrijven](#)

Iets minder faillissementen

Binnen de detailhandel zijn 109 faillissementen uitgesproken. Dat zijn er 5 minder dan het voorafgaande kwartaal. In vergelijking met een jaar eerder lag het aantal faillissementen bijna 40 procent lager.

Ruim één op de vijf uitgesproken faillissementen betrof een kledingwinkel. Daarna was het aantal faillissementen het hoogst onder de specifieke internetwinkels en de winkels in communicatieapparatuur. In die branches was het aantal faillissementen bijna 10 procent van het totaal aantal uitgesproken faillissementen.

Uitgesproken faillissementen detailhandel

Bron: CBS

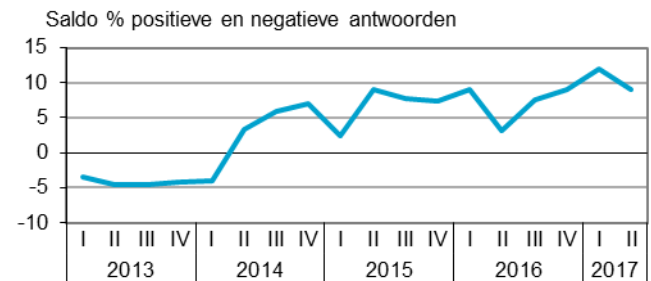
[StatLine: Uitgesproken faillissementen](#)

Afname ondernemersvertrouwen in tweede kwartaal

Na drie kwartalen van groeiend vertrouwen, keken ondernemers iets minder positief vooruit naar het tweede kwartaal. Het vertrouwen komt uit op 9,0, waar dat in het voorgaande kwartaal nog 12,0 was. Ondanks de afname van het vertrouwen zijn ondernemers nog overtuigend positief gestemd. Het sentiment in de detailhandel is positief sinds het tweede kwartaal van 2014.

Het ondernemersvertrouwen is samengesteld uit drie deelindicatoren: de ontwikkeling van de omzet in het vorige kwartaal, een oordeel over de handelsvoorraden en de omzetverwachting voor het lopende kwartaal. Over de omzetontwikkeling en de omzetverwachting zijn ondernemers minder positief gestemd dan drie maanden geleden.

Ondernemersvertrouwen detailhandel (seizoengecorrigeerd)

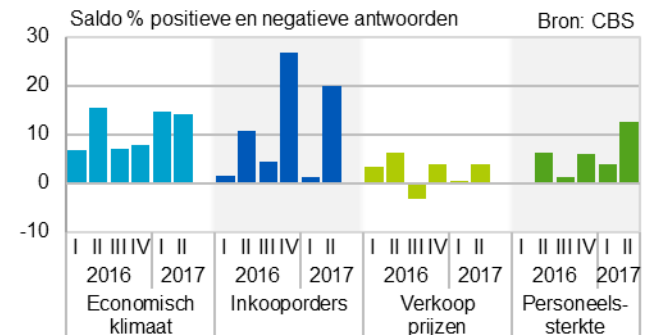
Bron: CBS

StatLine: [Ondernemersvertrouwen](#)

Toename inkooporders verwacht

Per saldo verwacht 14 procent van de ondernemers in het tweede kwartaal een verbetering van het economisch klimaat. Dat is iets minder positief dan vorig jaar in dezelfde periode. De verwachtingen voor de ontwikkeling van de personeelssterkte in het tweede kwartaal zijn positiever dan vorig jaar. Vorig kwartaal was het aantal ondernemers dat een toename van het aantal inkooporders verwachtte nauwelijks groter dan het aantal dat een afname voorzag. Nu verwacht per saldo 20 procent van de detailisten een toename van het aantal inkooporders. Het aantal ondernemers dat een stijging van de verkoopprijzen verwacht, is iets groter dan het aantal dat een prijsreductie verwacht.

Verwachtingen detailhandel

StatLine: [Conjunctuurenquête Nederland](#)

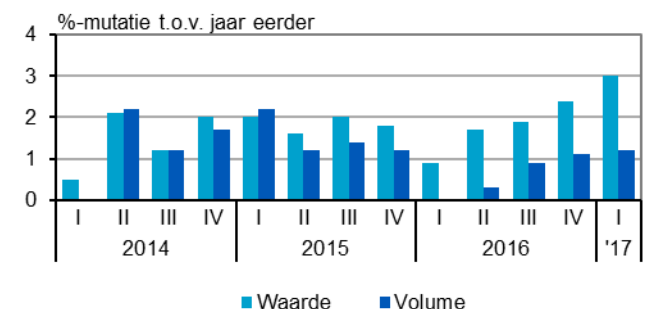
Foodsector

Stabiele omzetgroei foodwinkels door supermarkten

De winkels in voedings- en genotmiddelen hebben in het eerste kwartaal 3 procent meer omzet geboekt. In het laatste kwartaal van 2016 was de omzetgroei bijna 2,5 procent. De verkopen (het volume) namen met 1,2 procent toe. Deze cijfers zijn gecorrigeerd voor het feit dat Pasen vorig jaar in maart viel en dit jaar niet: Pasen zorgt doorgaans vooral bij de supermarkten en voedingsgespecialisten voor een hogere omzet.

De omzetgroei van de winkels in de foodsector is vooral toe te schrijven aan de supermarkten, die ruim 3 procent meer omzet realiseerden. De omzet van de gespecialisten was 1,1 procent hoger dan vorig jaar.

Omzetontwikkeling foodsector

Bron: CBS

StatLine: [Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

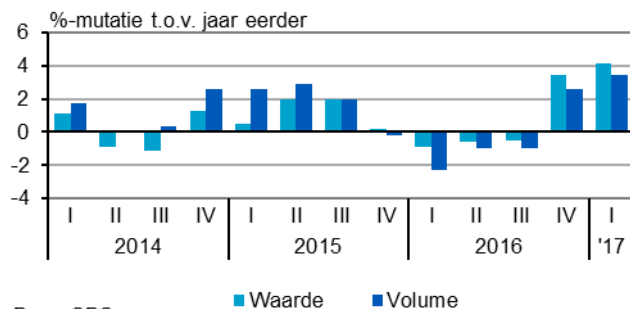
Non-foodsector

Hogere omzet winkels in non-foodartikelen

De omzet van de winkels in non-foodartikelen was in het eerste kwartaal 4,1 procent hoger dan in dezelfde periode een jaar eerder. Ook gingen er meer producten over de toonbank: de verkopen namen met 3,4 procent toe. Hiermee houdt de detailhandel de relatief hoge omzet- en volumegroei uit het vierde kwartaal 2016 vast.

Net als in voorgaande kwartalen profiteerden de winkels in doe-het-zelfartikelen en keukens en de winkels in huisinrichting van de herstelde woningmarkt. Daarnaast realiseerden ook de kleding- en schoenenwinkels en de winkels in vrijetijdsartikelen omzetgroei. De omzet van de winkels in consumentenelektronica kromp daarentegen wederom.

Omzetontwikkeling non-foodsector

Bron: CBS

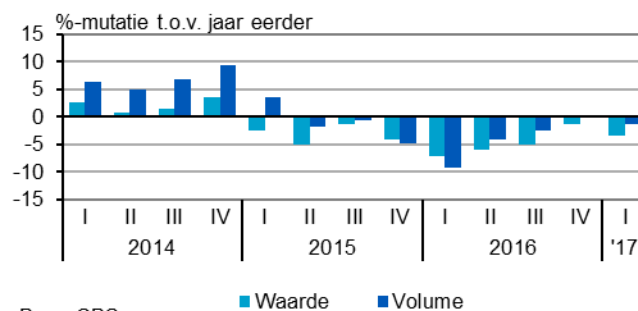
StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling

Wederom krimp winkels consumentenelektronica

De omzet van de winkels in consumentenelektronica daalde in het eerste kwartaal met 3,4 procent. Dit is alweer het negende kwartaal op rij waarin de omzet lager was dan een jaar eerder. Het volume kromp ook licht.

Januari was nog een relatief goede maand, waarin de omzet met een procent toenam. Dit was ook de maand waarin veel elektronikawinkels kortingen gaven. Het volume groeide met ruim 2 procent. In februari en maart was de omzet echter bijna vijf procent lager dan in dezelfde maanden een jaar eerder. Winkels in consumentenelektronica ondervinden stevige concurrentie van webwinkels. De omzet van bedrijven die hoofdzakelijk online verkopen is niet in deze cijfers begrepen.

Omzetontwikkeling winkels in consumentenelektronica

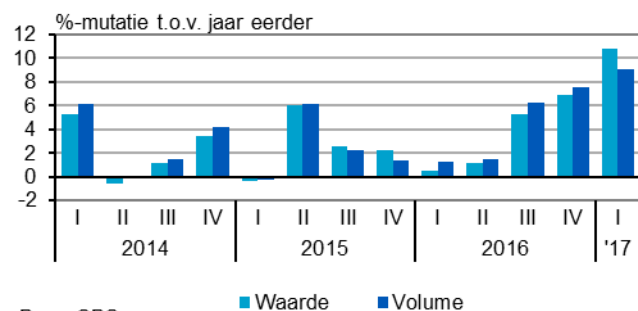
Bron: CBS

StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling

Doe-het-zelfzaken en keukenwinkels profiteren van woningmarkt

In het eerste kwartaal groeide de omzet van winkels in doe-het-zelfartikelen en keukens wederom flink ten opzichte van een jaar eerder. De omzet was 10,8 procent hoger. Ook de verkopen namen sterk toe (9,1 procent). In elf jaar is de omzet- en volumegroei van de doe-het-zelfzaken en keukenwinkels niet zo hoog geweest. Met de omzetgroei in het eerste kwartaal kent 2017 een goede start. De branche profiteert onder andere van het feit dat de huizenmarkt op dit moment op volle toeren draait. Over heel 2016 was de omzetgroei 3,5 procent.

Omzetontwikkeling winkels in doe-het-zelfartikelen

Bron: CBS

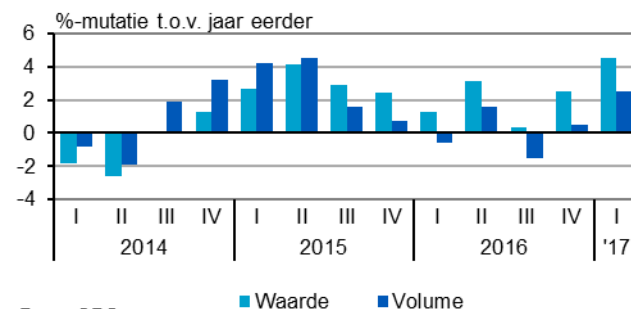
StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling

Omzet winkels in meubels en huishoudelijke artikelen blijft stijgen

De winkels in meubels en huishoudelijke artikelen hebben 4,5 procent meer omzet behaald dan een jaar eerder. Sinds het derde kwartaal van 2014 is de omzet gestegen. Er werd 2,5 procent meer verkocht.

De omzetstijging was vooral te danken aan de meubelzaken. Deze behaalden duidelijk meer omzet dan een jaar eerder. De winkels in huishoudelijke artikelen zagen hun omzet afnemen ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder.

Omzetontwikkeling woninginrichting en huishoudelijke artikelen

Bron: CBS

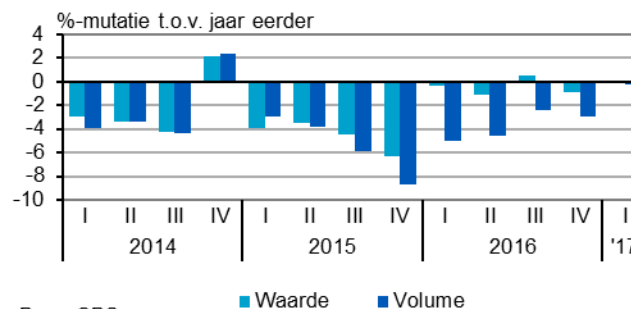
StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling

Winkels in recreatieartikelen zien lichte omzetstijging

In het eerste kwartaal van 2017 hebben winkels in recreatieartikelen 0,1 procent meer omgezet dan een jaar eerder. De verkopen namen 0,2 procent af ten opzichte van een jaar eerder.

Maart was, mede door het warme weer, een goede maand voor de winkels in recreatieartikelen. In deze maand was de omzet 4 procent hoger dan een jaar eerder. In januari en februari was de omzet juist lager dan in 2016. De winkels in recreatieartikelen verkopen onder andere sportartikelen, fietsen, boeken en speelgoed.

Omzetontwikkeling winkels in recreatieartikelen

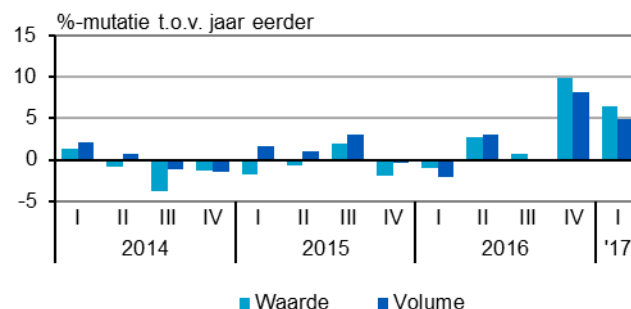
Bron: CBS

StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling

Omzetstijging kledingwinkels houdt aan

De kledingwinkels hebben 6,4 procent meer omgezet dan in het eerste kwartaal van 2017. Dit betekent dat er voor het vierde kwartaal op rij sprake is van een omzetstijging. In het eerste kwartaal lagen de verkopen 4,9 procent hoger dan een jaar eerder. Vooral in de maanden januari en maart lag de omzet een stuk hoger dan in dezelfde maanden een jaar eerder.

Omzetontwikkeling winkels in kleding

Bron: CBS

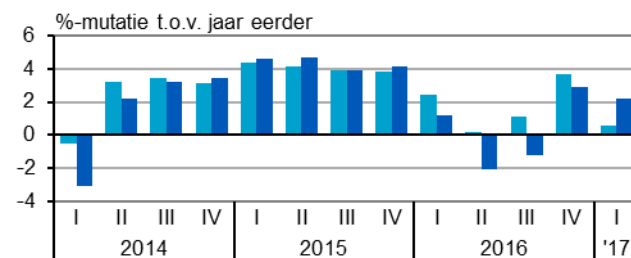
StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling

Omzet winkels in persoonlijke verzorging blijft gelijk

In het eerste kwartaal van 2017 lag de omzet van winkels in persoonlijke verzorging 0,6 procent hoger dan in hetzelfde kwartaal in 2016. De omzet is voor het twaalfde kwartaal op rij toegenomen. De verkopen lagen in het eerste kwartaal ook hoger, namelijk 2,2 procent.

Januari was de enige maand waarin meer werd omgezet dan een jaar eerder. In de maanden februari en maart werd er minder omzet behaald ten opzichte van een jaar eerder.

Omzetontwikkeling winkels in persoonlijke verzorging

Bron: CBS

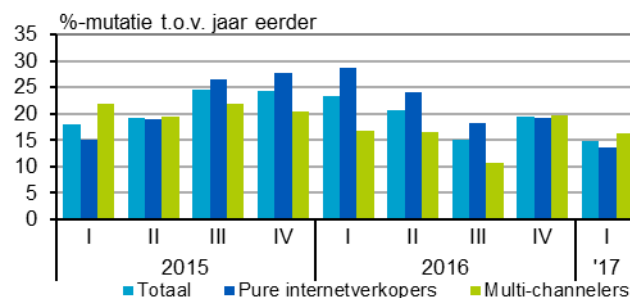
StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling

Internetverkopen

Online-omzet neemt weer toe

De omzet uit onlineverkopen binnen het midden- en grootbedrijf van de detailhandel was 14,8 procent hoger ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder. De omzet bij de multi-channelers (bedrijven die zowel een winkel hebben als online verkopen) nam met 16,4 procent toe. Dat was net iets meer dan bij de pure webwinkels, daar groeide de omzet met 13,6 procent.

Omzetontwikkeling internetverkopen

Bron: CBS

StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling internetverkopen

Bestedingen huishoudens en consumentenvertrouwen

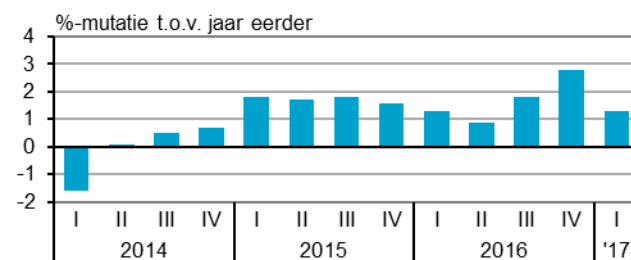
Bestedingen consumenten groeien met ruim 1 procent

Consumenten besteedden 1,3 procent meer dan in het eerste kwartaal van 2016. De groei is weliswaar lager dan in het voorgaande kwartaal, maar al drie jaar liggen de bestedingen elk kwartaal hoger dan een jaar eerder. In het eerste kwartaal gaven consumenten vooral meer uit aan kleding en elektrische apparaten. Aan voeding, dranken en tabak besteedden zij minder. Ook verbruikten zij minder gas.

Verder gaven consumenten opnieuw meer geld uit aan diensten, zoals horeca. Uitgaven aan diensten maken ruim de helft van de totale binnenlandse consumptieve bestedingen uit.

De consumptiegroei is in lijn met de groei van het aantal banen in Nederland, de daling van de werkloosheid en het verdere herstel op de woningmarkt. Daarnaast lag het consumentenvertrouwen aan het eind van het kwartaal op het hoogste punt in bijna 10 jaar.

Binnenlandse consumptie door huishoudens (volume)

Bron: CBS

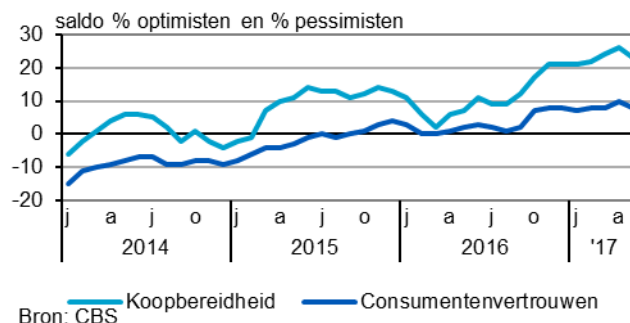
StatLine: Bestedingen; consumptie huishoudens

Vertrouwen consument ruim boven langjarig gemiddelde

De stemming van consumenten nam in de eerste vier maanden van 2017 toe tot 26. Dat was de hoogste waarde in ruim 16 jaar. In mei viel het consumentenvertrouwen iets terug naar 23, maar dat ligt daarmee nog steeds ruim boven het gemiddelde van de afgelopen twintig jaar (-3). Het vertrouwen bereikte in januari 2000 de hoogste stand ooit (36). Het dieptepunt was in maart 2013 (-41).

Het consumentenvertrouwen is gebaseerd op het oordeel van consumenten over de algemene economische situatie en op hun oordeel over de eigen financiële situatie (de koopbereidheid). Het oordeel over de economie fluctueert sterker dan het oordeel over de eigen financiële situatie. Over de algemene economische situatie zijn consumenten sinds 2014 onafgebroken positief. De koopbereidheid schommelt sinds oktober 2016 rond de 8. In april 2017 kwam de koopbereidheid uit op 10. Dat was de hoogste waarde sinds september 2007. In mei 2017 viel de koopbereidheid iets terug (8). Het gemiddelde over de afgelopen twintig jaar staat op -1.

Consumentenvertrouwen en koopbereidheid (seizoengecorrigeerd)

Bron: CBS

StatLine: [Consumentenvertrouwen, economisch klimaat en koopbereidheid](#)

Opmerkingen betreffende deze publicatie

- Deze publicatie is samengesteld op basis van de cijfers die op 31 mei 2017 beschikbaar waren. Mogelijk zijn er op het moment van lezen actuelere cijfers, deze kunt u vinden via de links onder de grafieken.
- De cijfers zijn koopdaggecorrigeerd. Indien dit niet het geval is dan staat dit aangegeven in de tekst/grafiek.

Colofon

Tekst: Sector bedrijfsstatistieken Den Haag (EBD).
Datum: 2 juni 2017

Meer informatie

CBS Infoservice: [infoservice online](#)
Telefonisch: 088 5707070

Media:
CBS Persdienst: persdienst@cbs.nl
Telefonisch: 070 3374444

Meer informatie

Op zoek naar cijfers over midden- en kleinbedrijf? Behoefte aan uitsplitsingen naar bedrijfsleeftijd, mate van groei, bedrijfsgrootte of bedrijfstak binnen het MKB? Bezoek dan www.staatvanhetmkb.nl en volg @staatvanhetmkb.nl op Twitter.